

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Virtutibus R. P. Bernardi Colnagi E Societate Jesu Libri Duo

Paullin, Johannes

[Monachii], 1662

Cap. XX. Effusa in omnes charitas, etiam consuetos naturæ limites
excedere visa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44152

ignavis tamen, & delicatulis ad exprimendum ruborem non sunt importuna; atque idcirco divinitus inspirata non ex vano creduntur. Id certè efficiunt, ut liquidò pateat, non fuisse à veritate alienum illud Patris Bernardi à Ponte, Ascetæ peritissimi, pronunciatum: Colnagum cum magnis etiam Sanctis conferri posse, orationis & lacrimarum dono, ac incredibili in se ipsum severitate, vel sanctâ potiùs tyrannide,

C A P U T XX.

Effusa in omnes charitas etiam consuetos naturæ limites excedere visa.

§. I.

Quantum in Bernardi pectore salutis ^{Charitatè} alienæ studium arserit, et si passim ^{suam longè} superiùs commemorata satis docent; ^{latèq; ex-} non injucundum tamen erit, hîc velut in ^{plicat.} compendio rursùm contemplari. Neque enim ullum mortales juvandi modum viamque prætermisit, nullis arctari limitibus charitatem tulit, nullis animorum lucris saturari potuit: ut adeò totum mundum cor-

A a dis

*Seipsum
accendit,
ut alios in-
flammet.*

*Omnibus
prodesse
studet mo-
rum san-
ctitate.*

*Suavitatem
verborum.*

*Lacrimis,
precibus,
sanguine,
sudore.*

*Concionibus,
epistolis.*

*Excursionibus
ad
agrotos, ca-
ptivos.*

dis sinu complexus fuisse videatur. Et qui-
dem in primis hoc curabat unicè, ut ipse
caelestibus abundaret flammis, quò facilis
eas in aliorum mentibus excitaret: ut ipse
divinæ lucis radios copiosè hauriret, quos
deinde alijs impertiret, cælo asserendis.
Huc spectabat ille perpetuus viræ castiga-
tissimæ tenor, sui nunquam intermissa vi-
ctoria, morum suavitas, verborum lenitas,
animi demissio: diurni nocturnique labo-
res, uberes lacrimæ precèsque pro alijs fu-
sæ, sanguis è capite corporeque nunc spiritus
nunc flagris evocatus. Huc tendebant illa
domi forisque inflammatissima colloquia,
sacri de plano, & de suggesto sermones tur-
pra modum incensi, epistolæ ignitis sen-
rentijs gravidæ, nunquam interrupta ad re-
gros ac sanos, pauperes, divitesque, ad no-
tocomia & triremes, ad ergastula & carce-
res cursitatio, in scholis & lyceis, in tribu-
nalibus sacris & compitis indefessus docen-
di labor, & tot annis ad supremam usque
senectam semper incitatissimum cohortan-
di, omnes denique lucri faciendi studium
quo scilicet manifestabat, id sibi non im-
prudenti excidisse, quod sæpe verbis palam
tum domi, tum foris erumpentibus ex imo
pectore per oculos vultumque flammis, sæpe
penumero etiam ad concionem dicendo
liber
serva
ta vi
que

nimo
quòd
hic o
ideò
gran
ririt
gas,
India
mitti
dore
gare
tot m
quæf
cere.

anim
mni
non
mino
genui
brach
corpo
lio-

liberè testabatur, se unius quoque animulæ *Unius ani-*
 servandæ causâ, inter acerbissima tormen- *ma causâ*
 tavitam ponere promptum esse paratûm- *omnes sub-*
 que, *ire crucia-*
tus non de-
tractat.

§. II.

Id præterea Bernardi inexplebilem a- *Martyrii*
 nimos Deo lucrandi famem exaggerat, *candidatu-*
 quòd immensæ illius charitati Europæus
 hic orbis oppidò parvus & angustus fuerit,
 ideòque alius quærendus, qui majorem
 grandia agendi patiendique campum ape-
 rirer; ac proinde in Barbaras Orientis pla-
 gas, & Christianâ fide necdum excultas
 Indiarum terras, ceu colonus Apostolicus
 mitti efflictim experierit, paratus non su-
 dore magis quàm sanguine incultum irri-
 gare solum, & suâ morte ac tormentis per-
 tot maria tótque terrarum spatia operosè
 quæsitis, vitæ cælestis aditum alijs patefa-
 cere.

Etsi verò semper ingens Bernardo fuit
 animorum cura, quibus lucrandis, arque o- *Etiâ cor-*
 mni studio excolendis se totum addixerat, *porum ge-*
 non tamen sublevandis corporum injurijs *rit curam,*
 minorem operam impendit; non ignarus,
 genuinam charitatis indolem gemino velut
 brachio utrinque extento dextrè uti, & seu
 corpore seu animo miserabiles ex æquo
 A a z sua-

suaviter complecti: imò persæpe animo nisi per corpus medelam fieri non posse, irascebatur, ut unus omnibus, quos aliqua forte infelicitas oppressit, commune esset per-fugium.

In his fuit Franciscus Bolanus Bernardi propinquus, quem gravis animi corporisque morbus in luculentum discrimen adduxit. Intercesserant ipsi cum Josepho Paterno inimicitiae: ex quibus, ut solet, nata animi turbatio, rancor, moeror, ac denique manifesta amentia. Iam enim stricto ferro per pedes furore percitus errabat, jam summa tecti pervagatus inde se in præceps daturus erat. At ubi Bernardus re intellectâ ad sudorem usque de genibus pro illo supplicavit Franciscus furoreposito ad mentem redijt, & Josepho conciliatus dato amplexu veniam dedit, seque adeò totum permisit, ut à nemine alio ad lectum deduci voluerit.

§. III.

Meretriculis, quas è vitiorum cœno *Meretrici-*
 passim & permultas extraxit, ne metu pau- *bus ad fru-*
 pertatis ad ingenium redirent, liberaliter *gem con-*
 prospexit: ideoque stipem pro conflanda *versis con-*
 ipsis dote ostiatim frequens per Urbem *sulit.*
 collegit. Nobiles matronas, quas pietatis
 præ ceteris esse studiosas noverat, jussit, ut
 singulæ talem protriti pudoris muliercu-
 lam secum ad concionem pertraherent: ubi
 dein eas ipse cælesti ardore plenus, quâ di-
 cendo, quâ liberali stipe donando sic ine-
 scavit, ut sensim ad frugem se reciperent, &
 Veneris haram execrarentur: tandem verò
 concionandi munere perfunctus, quando in
 alias civitates migrandum fuit, hasce rene-
 ras pœnitentiæ plantas sacrorum Antisti-
 tum curæ custodiæque commisit.

§. IV.

Sed neque ijs, quibus infami suppli- *Infami*
 cio malè actæ vitæ scelera erant expianda, *supplicio*
 defuit Bernardi charitas: quos scilicet salu- *afficiendis*
 taribus monitis erudire, & ardentissimis ju- *præsto est.*
 vare precibus consuevit. Id cum fortè reo,
 se pro illius salute facturum recepisset, is

ingenti perfusus gaudio nil nisi mortem, quantumvis ex æquo infamem & acerbam, exopravit. Neque frustratus est votis. Divina siquidem revelatione post innovit, eum non amplius triduo in piacularibus flammis fuisse detentum.

*Suspendia-
rio vitam
perrogat :
ad salutem
anima.*

Plūs aliquantò sudoris & operæ impendit, ut flagitiosum hominem capitisque jam damnatum ex hiantis orci faucibus eriperet. Hic enim perire certus animum præfractè obfirmaverat, neque peccata prioris vitæ ulli hominum aperire, neque ullo penitudinis indicio ea detestari. Triduum jam in hac adamantina duritie exegerat, operam ludente Bernardo, qui ut ferreum pectus expugnaret, unus omnium censebatur maximè idoneus: jam ad infame supplicium raptabatur execrabile caput, infurcâ ocyûs pœnas daturum: jam laqueo collum inseruerat, neque tamen ullis Bernardi in ipsâ funestâ scalâ propè assistentis, seu precibus, seu minis flecti poruit. Unde carnifex actum agi conspicatus, ut sententiæ morem gereret, moras abrupit; & indignum vitâ, ut in æternam deiceret mortem, e scalâ deturbavit. At hoc non ferendum ratus P. Bernardus, arrepto protinùs cultro funem intrepidus incidit: eamque ob rem a furente satellitio minaciter reprehensus

Chri-

Christianâ libertate: quid? inquit, vobis tam vilis est anima Christi sanguine redempta? at non mihi, nisi fidem ejurastis, non est, quod succenseatis mihi; vestrâ parùm refert unius horulæ spatio seriùs citiùsue agat animam: meâ autem plurimum interest, ut bene. Dein ad suspendiarium conversus, tanto spiritûs ardore, tam inflammatis verborum jaculis, tot cælestis vindictæ jamjam in caput ruituræ fulminibus in ipso æternitatis limine stantem adortus est; ut affulgente divinæ lucis radio infelix mortis victima, tandem edomita, victas dederit manus, ex intimis animi penetrabilibus emisso gemitu, inter contestata doloris ac pœnitudinis argumenta, omnem antè actam vitam confessione expiaverit, ac magna pietatis significatione diem clausit extremum.

§. V.

Rapiendus erat aliàs reorum aliquis ad supplicium equinæ alligatus caudæ. Hujus animum ut Christianis sacris procuraret Bernardus, advocatus, ubi rite omnia peregit, petijt, ut reus dimitteretur liber; sibi verò pœna irrogaretur: se mortis reum, se equinâ rapi caudâ dignum. quòd cum non impetrâisset, mille basia reo impressit, & æ-

grè ab illius amplexu divelli potuit. Itaque perrexit comes raptando, ut manu Crucifixi effigiem, ore & vultu solatia reo præferret, quod dum piè juxtà & ardentè faceret, nemo non vidit, totam Paris faciem eximio quodam splendore insolitum coruscasse.

§. VI.

Jam verò in pauperibus Christum complexus, mirum dictu est, quàm tenere dilexerit.

*Egentibus
annonam
colligit.*

Anno sæculari 1600. quo ad solennem peccatorum condonationem totus orbis Catholicus Romam confluere solet, in votis habuit Bernardus, ut omnium advenarum in se curam unus suscipere posset; quod quia per moderatores illi non licuit, concionibus per id tempus destinato, de suggesto summos infimosque ad charitatis officia strenuè obeunda tantopere accendit, ut quod solus facere gestiebat, in omnibus, alienis manibus, viribusque multò amplius præstiterit.

Neque tamen interea destitit, quin ad ægrotos excurreret, cum morte luctantes animaret, afflictis solatia impertiret, & captivos in vinculis marcentes eleemosynâ ac salutiferâ cohortatione recrearet, vel etiam,

iam, ubi fas fuit, nexibus exemptos liberati restitueret.

§. VII.

Non procul Caltanisettâ infelix qui- ^{Largam}
dam viator à latronibus, primùm fortunis ^{spoliato sti-}
omnibus exurus; pòst & plagis miserandū ^{pem emer-}
in modum malè mulctatus erat; consilij ^{dicat.}
itaque & opis expers, cùm in Bernardum
incidisset, exposuit, se propè à corporis a-
nimique interitu abesse. Hunc Pater, bo-
no esse animo, & craftinâ ad se redire ju-
ber. Interea Illustrissimam Bouinæ Du-
cem, Principem feminam, de hominis cala-
mitate reddit certiozem, atque ab ea rarâ
prorsus liberalitate ducentos & triginta du-
os aureos dono acceptos sequenti die atto-
nito in manus tradit: non parùm hæsitanti,
Ducisne munificentia, an Bernardi mise-
ricordiae, tam inexpectatam adscriberet,
felicitem.

§. VIII.

Commodum accidit, ut Drepani Ber- ^{In maxima}
nardus eâ tempestate ageret, quâ Sicilia adeò ^{annona}
universa, & in primis urbs illa ob annonæ ^{charitate}
penuriam fame laborabat, & plebecula vitæ ^{paupertine}
præsidijs destituta, velut succedanea pro ^{plebis inop-}
piam.

A a 5

opu-

opulenti hostia morti cedebat. Adverte
ea res Patrem, ac nimio confixit opere pi-
um dolentis pectus. Quapropter, ut egen-
tioribus aliqua ex parte vitæ subsidia cor-
rogaret, optimâ Majorum voluntate in pu-
blicum prodijt, & vicatim auxilia fameli-
cis emendicare instituit: eo quidem chari-
tatis sensu, ut ad spectantibus pietatem affla-
ret.

Effecit sanè, ut vir nobilitate generis
clarus aureum magni ponderis detractum e
collo torquem; alij hujus exemplo stimu-
lati sexcentos Philippæos illico contributos
magnum in præsens inopiæ levamentum
Patri obtulerint; majus etiam, si quâ fors
necessitas exposceret, polliciti: & quia præ-
clara hujus egregij facinoris fama ad alias
urbes emanavit, pari ardore nobilium ani-
mos succendit, totique Siciliæ mirum quan-
tum expugnandæ pauperum fami servan-
dæque vitæ profuit.

§. IX.

*Cedendum
ne limites
excedat.*

Quia ergo tam effusa fuit Bernardi mi-
seratio, ut eum aliena magis premere
calamitas, quàm ipsosmet calamitosos
urere videretur, ideoque suæ nullum pone-
ret modum liberalitati, necesse habuerunt

Præ-

Præfides, frænis coërcere immodicam sub-
 veniendi promptitudinè, ne suis vestibus nu-
 ditatem mendiculorum contegeret. Certè
 in itineribus suo se fraudavit genio, & suum
 pauperibus victum erogavit: quorum aspe-
 ctu, veluti beatorum è cælo geniorum mi-
 rè afficiebatur. Chaiâ Neapolim profectus,
 cum in hominem squalore, fordibus, pe-
 diculisque obsitum ex itinere incidisset,
 quidquid tum in sinu habebat, id totum
 ei dono dedit, simulque tenerrimo charita-
 tis affectu complexus frontem exoscularus
 est.

§. X.

Aliàs cum Mantuâ Romam iter haberet,
 à Serenissimis Ducibus magnificè amantèr-
 que exceptus, dono accepit equum, quo in
 perpetuis per Italiam excursionibus utere-
 tur. Nondum longiùs ab urbe discesserat,
 cum in pauperem offendit, multarum filia-
 rum patrem: à quo rogatus, ut jumentum
 donaret, nubili filiarum uni pro dote futu-
 rum, confestim ex equo descendit, atque,
 ut erat ornatus, eum prolixissima liberali-
 tate obtulit: id solùm ex animo dolens,
 quòd non ad manum esset, quo etiam reli-
 quis dotem subministraret. Itaque pedes i-
 ter prosequitur, cannâ, pro baculo usus.

In-

*Calo Bernar-
di cha-
ritatem re-
munerante*

Interea evénit, ut civibus aliquot Man-
tuanis hoc ornatu occurreret: hi admirati
in initio, causâ dein intellectâ Ducem, quid
rerum actum esset, docuerunt: qui Pergem
lecticâ properè submissâ Romam usque de-
portari jussit. Ira scilicet effusa Numinis
munificencia cum Bernardi charitate certa-
vit, & ne vinci videretur, prodigijs sæpe-
numero patris palmam sibi stabilivit,
ut sæpius modò commemoravimus, hic e-
jusmodi eventu uno alteròue contenti.

§. XI.

*Ab Ange-
lo ad hospi-
tium de-
ducitur.*

Platea civitas est Siciliæ: hac transe-
unt Bernardo, quòd ad id tempus eò loci
Societas nostra nondum coloniam duxisset,
in publica divertendum erat caupona:
ad cetera viri religiosi incommoda, & il-
lud accedebat gravissimum, deesse locum,
quo suæ vacaret pietati, & quotidianæ cor-
poris afflictationi daret operam. Hæc se-
cum versanti repentinus adstat juvenis, for-
mâ elegans & Angelo non absimilis, hor-
ratur, animòsque hæsitanti addit, ut sequatur
præeuntem. Obtemperat Pater, & non
segnis vestigia legit optimi anteaambulonis.
Tandem pervenitur ad ædes viri nobilis.
Hic Ductor ostium pullat, & *heus vos, ex-
cla-*

clamat; *Ecce coram adest P. Bernardus Colnagus, Dei servus: adeste, & excipite, ut de-* cet. ita dixit, & ex oculis evanuit. Extemplo accurrit herus, Patrem agnoscit, peramanter lautéque accipit; at ille prodigiosam Numinis in se charitatem tacitus admirans, satis habuit, ea nocte consuetis in se pœnis animadvertere, & cœlestibus delicijs inter sacras commentationes sine molestis interpellatoribus posse indulgere.

§. XII.

Porro tam prodiga sui fuit Bernardi ^{seipsum} charitas; ut quo se liberaliùs alienæ salutis ^{geminare} posset impendere, in votis habuerit plures ^{satagit.} sustinere personas, pluribùsque simul locis succurrere: cujus illum quandoque voti reum facere divinæ placitum est Majestati.

Messanæ, cùm jam sacris operaretur, ^{Ad aram} Bernardus, tristes advolabant nuncij, missi ^{simul, & ad} ut ad ægrum à feбри malè habitum prope ^{agroti le-} rē evocarent: ille quòd in hoc articulo pe- ^{ctũ coram} riclitanti adesse coram non posset, vehe- ^{est, ut mor-} menter indoluit: quod verò unum in præ- ^{bum de-} sens licuit pro febriente impensè supplica- ^{pellat.} vit. Perseverabat interea ad aram facere; ei- que adstabant nuncij finem præstolaturi; eodem tamen tempore procùl inde in ægro- tantis ædibus, atque ad ipsum lectulum reni- den-

genti vultu spectabilis adstitit, dulcissimisque verbis languentem blandè consolatus febrim illico deterfit. Quare acturum submissi sunt alij nuncij, qui prioribus referrent, non esse porrò accersendum Patrem, qui modò coràm adfuerit, & hero integram impertierit sanitatem. At illi heerebant attoniti: quomodo enim in herili domo præsens fuerit, quem ex suis oculis, & ab ara templi, nunquam discessisse certum habebant. Itaque tot testibus, quor in templo sacrificantem, quòtque ægro assistentem conspexerunt; prodigiosa Bernardi sanctitas visa est; quòd unus duobus in locis præsto fuisset, vel certè, ubi non erat, sospitator admirabilis comparuisset. Celeberrimum & passim pervulgatum est, quod subijcio.

§. XIII.

Alcanti, quod parvum est Siciliae oppidum, Bernardus ad publicum fortè hospitium delatus mox deprehendit, in eo delitescere virum mulieremque, duo jam olim devorata Veneri Strygique capita. Itaque cum animo suo reputare cœpit, quâ ratione ex Cerberi faucibus hanc prædam eriperet. Interea vocet, præmen ab amicis ad suas ædes certatim invitantibus inde compulsus excedere, ad virum nobi-

In domo nobilis viri simul & in taberna, ut scelestos ad frugem revocet, præmen non est.

bilem divertit, cœnâque recreatus post pia-
 mulrarum horarum colloquia quiescere se de-
 dit. Erant ædium fores diligenter munitæ
 ac clausæ, neque uspiam parebat nescio
 patrefamilias, vel domesticis ignoran-
 tibus, præsertim peregrino, ullus è domo
 exitus; comparuit tamen eadem nocte Ber-
 nardus in eo, quod diximus, hospitio seden-
 tibus illis ad focum; & mulierculam de
 occultæ impudiciæ cœno graviter corri-
 puit, deinde tanto animi ardore verborum-
 que pondere virum quoque scelestum ador-
 tus est, tamque luculentâ oratione æternas
 flammâs detestandæ libidini debitas ob ocu-
 los posuit, ut pristinis damnatis amoribus,
 peccata, & hic & illa, detestantes, flagitiosæ
 vitæ consuetudinem abruperint, & felici
 divortio æternum fuerint separati, Ubi
 diluculavit, mox in vulgus innotuit, & sce-
 lestorum emendatio, & Patris in hospitio
 nocturna concio; quare cum hi eum domo
 nunquam egressum oculati testes indubia-
 fide asseverarent; illi in meritoria taberna-
 conspexissent, atque exhortantem audissent;
 uno omnes ore prodigium non ex vano
 sunt interpretati: quod etiam P. Ferdinan-
 dus de Paternione nostræ Societatis vir ge-
 nere, doctrina, & vitæ integritate illustris;
 olim Philippo II. Hispaniarum Regi à
 con-

concionibus, & Regina à confefsionibus, ut rem indubitam, & supra vires naturæ inclytam sæpius commemorabat.

§. XIV.

Innocentes animulas quanta complexus fuerit charitate, tum ex ijs, quæ sparsim diximus, tum quæ strictim subiiciemus, satis liquidè apparet.

Infantem

fari docet.

Victoria de Toledo nobilissimæ matronæ filiola erat, Joanna nomine, septimum ætatis mensem nondum egressa. Hanc fortè conspicatus Pater, quærit, num fari possit: negant qui aderant, id ætatis infans loqui solere. At Bernardus ducto super puellæ linguam S. Crucis signo: *Loquere*, inquit, *Ioanna, loquere, Tatta, Mamma, P. Bernardus.* Et mox omnibus rei novitate attonitis infantula solvit linguam, ut erat iussa, *Tatta, Mamma, P. Bernardus*; articulatè pronuntiavit, idque eo die sæpius resumpsit: neque deinceps destitit, magis magisque pro ætatis incremento linguam in verba explicare.

§. XV.

*Pomo dolo-
vi capitis
medetur.*

Euphemiæ quadrimulæ puellæ cirrinum vel aureum donaverat pomum Bernardus, ad-

admonitæ contra capitis dolorem usui futu-
rum. Illa non immemor promissi, religiosè
potum asservavit: cumq; infestis doloribus
caput incesseretur, bis illos hoc malo aureo
discussit. Alteri quoque id ipsum saluti fuit;
nam vix capiti admovit, & cruciatum capitis
fugavit.

§. XVII.

Eorum quoque spes in Bernardi charitate
suam fixit anchoram, quos ægrotatio ad ex-
tremos vitæ limites abripuit, ab eodem vel in
vita servatos, vel beata morte coronatos.

Jacebat inter ultimos propinquæ mortis
prodromos cruciatus nobilissimus quidam
adolescens; hunc tamen accersitus à familia
Bernardus læta fronte consalutavit, & suavi-
ter complexus: *Beatissima inquit, Virgo, Do-*
mina nostra, vitæ tibi longioris gratiam facit:
ita morienti spem vitæ inq; simul auxit, domū
verò toram absterfis lacrimis, & amoto, qui
jam in promptu erat, sepulchrali apparatu, re-
pente maxima hilaritate cōplevit.

*Depositos
sanitate
donato*

Jam quoque D. Franciscus Paternus à suis
erat comploratione ultima pro deposito ha-
bitus, accensis etiam velut animam agenti lu-
minaribus. At Bernardus, ut morientem in-
tam ancipiti agone amaret, properè advoca-
tus, eum incolumem fore, & prænuñciavit
& quod prædixerat è vestigio præter spem

Bb

& o-

& opinionem præstitit, Arrepta enim clave nescio quomodo ægri non sine violentia aperuit, ac inde vermem prægrandem pilisque horridum ex faucibus prorepentem eduxit. Mox ergo meliusculò Franciscus habere cepit, ac tandem ex integro sanus sospiratorem vatēque esse Bernardum luculentus testis comprobavit.

§. XVIII.

Mortem sibi, puella, eiusque matri ex ordine vadinatur.

Viderat fortè Franciscam, Ferdinandi Castellii filiulam, cum ad Parentem inviseret, & *ô quàm est pulchra!* inquit. *Deus contulit illam pro se.* Ad hæc Mater, Domina Maria, puellam brevi morituram interpretata. Quid ais Pater? Cui ille: *quid dicam? mihi prius moriendum est: me proxime sequetur parvula: tu illam.* Dictum, factum. Eo etiam tum anno Pater diem obiit suum: hunc infecta est Francisca, & nono tandem mense Mater vitam clausit: puella quidem morti jam vicinior Bernardum habuit spectabile: & *ô Domina Mater!* exclamavit, *P. Bernardus me vocat. Ecce illum: hic præsto est.* Sic dixit, & è vita discessit.

Hanc quidem mori maluit, quàm vivere, ut beatiùs viveret: alios vivere consultiùs duxit, ut feliciùs morerentur, ideoque eos morbo voluit immunes.

§. XIX.

§. XIX.

Anconæ quidem ubi duobus mensibus
constiterat Bernardus, in sola animarum lu-
cra intentus, quotidie domum nostram ar-
ctavit multitudo ægrorum, qui preces ipsius
exposcebant, eumque celestem sospitatorem
uno ore compellabant: quin usque ad horam
noctis secundâ ad Collegij fores præstola-
bantur, in plateis, omnis sexûs & ordinis
homines & ad genua illius accidebant, ut
faustam precationem referrent.

§. XX.

Nunc tandem à viventibus ad mortuos *Erga de-*
gradum faciamus cum Bernardo: cui angu- *functos ul-*
sta nimis & curta charitas est visa, quæ hu- *tâ mirè bē-*
jus vitæ mundique finibus clausa, ad alios *nescius.*
se non extendit, nisi quos è vicino con-
spicit. Sua ergo charitate ultra fines mundi
progressus, ad purgantes flammâs penetra-
vit, ut vitâ functis opem ferret, qui sibi ipsis
auxilio esse non possunt: idque fecit tanta
conrentione, ut Acis, Civitate Siciliæ, cum
ad populum ex superiore loco de horrenda
piacularium flammârum acerbitate verba
faceret, & pro pijs manibus Deo inter la-
crimas supplicaret, exanimis conciderit, lar-
go sudore perfusus, quem suis quisque stro-
pholis ex accurrentium turba detergebat,
& lintea tam pio sudore madida non secus

ac pretiosa lipsana religioſè aſſervabat.

§. XXI.

*Frequenter
illas ſpe-
ctat.*

Frequenter ſanè vel adſpectabiles habuit defunctorum animas, vel divinitus de illarum pœnis aut liberatione edoctrus eſt, modò ut opem ferret, modò ut cœleſti gloria donatas patefaceret. Mauritius Piſcis Sacerdos Caranæ, & Canonicus octogenario major, cùm domi ſuæ noctu ad lucernam vigil ſpectrum vidiffet, ſine horrore quidem, non tamèn ſine admiratione, eaque de cauſâ Bernardum conſuluiſſet, ex eo intellexit, animam eſſe opis egentem: triduo vix elapſo cùm Bernardus ter ad aram pro ea, uti ſponponderat, feciſſet, lætus in platea Mauritio occurrens exclamavit: eia, Domine, liberata eſt anima: jam, a)jo liberata eſt.

§. XXII.

*In his quo-
que duos
nepotes.*

Rogatus à Joanna & Philippa Sororibus, ut ſemel pro quibuſdam demortuis, quos ipſæ ſalvos optabant, non tamèn, qui eſſent, aperiebant, ſacram Deo hoſtiam offerret; altero mox die ad aram Deiparæ utraque præſente rem divinam fecit, & poſt ſacra verberitate prolata mirum in modum geſtiens raræ quædam exultantis animi ſigna edere viſus eſt. Interrogatus quam ob rem ita inſolitam concepiffet lætitiâ: beatam te, inquit, ad
*rogatum, quæ filium in cælo habes. Tu quoque
Phio*

Philippa gaude, cuius filius paradiso fruitur.
 Vterq; veluti candida columba in cælum evo-
 lavit. Ego illos vidi. Et quando nos? quando
 tandem & nos sequemur? Ita nunc filiū Joan-
 næ: post & ipsam conspexit Joannam, etsi
 longissimè positus, in cælum abeuntem.

§. XXIII.

Romæ tunc Bernardus agebat: & Principi
 de Adria Matronæ Illustrissimæ peccata sua ^{Sororem}
 cōfidenti præbebat aures; cum repente in dul-
 ces erupit lacrimas. Illa, quid hoc sibi vellet,
 nescia, percontatur causam: audit, eodē tem-
 poris articulo mortuam Catanæ Joannam
 Bernardi sororem, & cælo potitam: scribit
 in Siciliam, atque eandem & morientis Joan-
 næ, & Bernardi varicinantis, flentisque ho-
 ram fuisse intelligit.

Per simile est, quod aliàs evenit, cum enim ^{Avunculum}
 in Sodalitio, cui à carcere nomen, verba face-
 ret; tam liquida perfusus est animi volupta-
 te, ut toto vultu exundaret inusitatæ suavi-
 tatis affluentia. Itaque pijs. sodalium adactus
 desiderijs, ut ediceret, quid novæ rei spectâs-
 set, fassus est avunculum suum Joannem Bo-
 lanum eiusdem Sodalitatis hominē, qui nu-
 per vitâ excesserat, sibi fuisse conspectum.

§. XXIV.

Vehebatur fortè curru Bernardus per urbē,
 quòd pedes incedere ex morbo non posset:

Bb 3   cùm

cum in platea repente hominem affatus: *quid rerum, inquit, tu hic facis? cui alter. Tres & quadraginta jam fluxere anni, ex quo hic, Deo sic iubente, miser hæreo; quia nemo est, qui pro me vel sacrificet, vel sacrificari faciat.* Tum Pater, *Ego, ego nunc in procinctu sum, ut pro te sacris operatus, cælum patefaciam* Obstupuit, ad hæc auriga, quod neminem ipse conspexerit, audierit tamen cum Bernardo sermocinantem. Itaque Patrem interrogavit, quocum illi sermo fuerit, cum nemo spectabilis adesset. Anima est, inquit Pater, quæ ipsos quadraginta & tres annos hoc loco peccata sua luit, dum eluat, unius sacrificij impendio. Itaque in æde Mariana, cui à JESU nomē est, pro hoc quadragenario Cæli Candidato immaculatâ Numini hostiâ non sine multis lacrimis litavit. Tum illâ ipsâ viâ redux, ubi ad eum perventum est locum, imperavit aurigæ, cursum ut inhiberet. Cui anima *gratias, inquit, Pater Bernarde, gratias ago quam maximas, pro tanto, quod in me contulisti, beneficio.* Ad hæc Pater, *Bene habet; vade in paradysum, & illa. Itã vade.*

§. XXV.

Habebat ex more Bernardus demortui hominis ad caput lecti calvariam. Ex hac audiit aliquando cubiculum ingressus lamentabiles eluctari questus, & mœsta voce ingeminari: *Væ mihi!* Advertit illico, quorsum ista fierent

rent semel pro illius capitis inquilino spiri-
torem divinam fecit, & quietem æternamq;
salutem utrique acceleravit.

§. XXVI.

Plus admirandæ novitatis habet, quod se-
quitur. Nonnemo Doctoris titulo insignis, & *Animam*
vitæ probitate clarus, Gaspari Marottæ no- *sub scalis*
men erat, diem suum clauserat extremum. Ad *non igne,*
hujus fores dum Bernardus fortè transiret, *sed frigore*
gradum stitit, & in hæc verba sæpius erupit; *pœnas dan-*
tem.
Miserande Marotta! Marotta pauper! purga-
tusne? aliàs illac iter faciens fixis in terram
oculis, verba proferebat, manibus & gestu
vocem, ut sermocinantibus in more positum
est, animabar, ita tamen; ut nemo caperet,
quid, & quocum loqueretur. Tertium quo-
que ibidem clausis oculis quartam horæ
partem substitit immotus: tandem ubi ad se
rediit, rogatus ab adstantibus, ecquid vidis-
set. Animam, ait; Gasparis Marottæ Docto-
ris sibi visam, sub scalis, quasi in gelido la-
cu peccata expiantem. Pervenit ejus rei fa-
ma, ut par erat, ad filiam Marottæ, Virgi-
nem magna pietate præditam, quam Ber-
nardus ut in virtutis studio magis accende-
ret, facturum se, ut Deo annuente chari pa-
rentis animam spectaret, ultro commonefe-
cit.

cit. Itaque sub auroram adfuit filiae Marotta
 spectabilis; quærit illa, quid eò loci morare-
 retur, quando vitæ functi si salvi sint, in cæli
 regia; si verò iusti iudicis sententiâ damna-
 ti, in inferorum carnificina; si denique cæ-
 lo quidem destinati, necdum tamen satis, &
 ad purum emaculati, fixam in piacularium
 ignium camino sedem habeant. Ad quæ ille,
 Absit, ut in purgantē flamma pœnas dem;
 ubi cruciatus & tormenta longè gravissimæ
 humanos excoquunt & depurgant spiritus.
 Mihi, filia, non tam ægrè est, cui hoc loci su-
 premi Numinis jussu expianda est culpa u-
 nica: non alio supplicio vel dolore, quàm
 frigore. Ergone, inquit illa, mi Pater, etiam
 tibi nondum patent cæli fores? nondum ad
 spectandam Dei faciem admissus es? adhuc
 etiam tibi pœna danda est? & quæ istud fieri
 possit? quem nemo non novit probatissi-
 mam duxisse vitam, & sacris omnibus ritibus
 Christiano procuratum inter magna peccatis
 & pœnitentiæ argumenta mortem oppetiisse.
 Tum Pater, Crede mihi Nata: alia sunt
 Dei, alia hominum judicia: res nostræ ad Ju-
 dicis æterni tribunal aliâ pensantur lance,
 cribro perquam subtili minutissimè cernun-
 tur: proinde & ego sacrificijs ac synaxi sæ-
 piùs frequentata opus habeo.

*Et quam
 sint severa
 Dei iudicia
 indicantē.*

Aderat Marottæ sic filiae colloquenti
 ju-

juvenis cælesti fulgore conspicuus, qui Vir-
ginis animum divina quadam voluptate de-
liniens, tandem ad puellæ Patrem : age, in-
quit, eamus: jam enim signum dabitur ad *Pa-
ternoster*, simul æs campanum insonuit; &
uterque momento citius ex oculis evanuit,
ne præstiturum à Deo colloquendi termi-
num præterirent, sed potius anteverterent.

Tandem ut hoc caput totamque de
Bernardi vita historiam paucis concludam,
ajo, illum, quantum quantum erat, charitatem,
fuisse, & quia hodièque de cælo propitius
nullum ipse de mortalibus bene merendi
finem facit, ego scribendi finem facio, non
admirandi.

Ad majorem DEI glo-
riam.